

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Кафедра публічної служби та управління
навчальними й соціальними закладами
Громадська організація
«Асоціація дослідників проблем управління»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

І Міжнародної науково-практичної конференції
**«ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ УПРАВЛІННЯ
В УМОВАХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»**

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
Полтава, Україна
2023

Редакційна колегія:

- Володимир ЗАБЛОЦЬКИЙ** доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України, директор навчально-наукового інституту публічного управління, адміністрування та післядипломної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)
- Тетяна СИЧ** доктор педагогічних наук, професор, в. о. завідувач кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)
- Олена КРАВЧЕНКО** доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)
- Надія ВАСИНЬОВА** кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)
- Hans LERCHER** prof. Dipl. Lng Dr. Tech FM Campus 02; Department Innovation Management University of Applied Sciences Technikum (Austria)
- Svitlana SHEKHAVTSOVA** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Faculty of Arts, Department of Slavic Languages, Matej Bel University in Banská Bystrica (Slovakia)
- Альона КЛЮЧНИК** доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївський національний аграрний університет (Україна)
- Світлана ЛОБОДА** доктор хабілітована, професор Інституту соціологічних наук і педагогіки Академії сільського господарства у Варшаві (Польща)
- Олена ТАРАПІНА** практичний психолог вищої категорії, кандидат педагогічних наук, сертифікований арт-терапевт, голова правління Міжнародної федерації арт-терапії та самореалізації особистості, організатор міжнародних фестивалів, автор книг, метафоричних карт, ігор (Чорногорія)

Рецензенти:

Цибулько Людмила Григорівна – доктор педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри педагогіки, професор кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Дрожжин Дмитро Юрійович – кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практич. конф. (25 травня 2023 року, м. Полтава). м. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 433 с.

***І Міжнародну науково-практичну конференцію
«Інтеграція науки та практики управління в умовах
соціокультурних трансформацій»***

було проведено за участю та підтримкою:

Університету прикладних наук (Австрія)

Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (Україна)

International training company «Osнова» (Чорногорія)

Миколаївського національного аграрного університету (Україна)

Флорентійського університету (Італія)

Академії сільського господарства у Варшаві (Польща)

Громадської організації «Міжнародна федерація арт-терапії та самореалізації особистості» (Україна)

У збірнику представлено матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції «Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій». Збірник містить результати досліджень провідних українських і закордонних науковців. Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думок авторів. За достовірність даних та унікальність поданого до друку матеріалу відповідальність несуть автори.

У матеріалах І Міжнародної науково-практичної конференції викладено дослідження учасників із таких напрямів: теорія та історія публічного управління; механізми публічного управління; державна служба; місцеве самоврядування; проблеми забезпечення сталого розвитку країн у контексті сучасних світових процесів; управління закладами освіти; психологія управління: виклики сьогодення; національно-патріотичне виховання в умовах зовнішніх та внутрішніх викликів; управління та адміністрування протидії гібридним загрозам національній безпеці.

Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 року)*

Петровська К. В.

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри

соціальної роботи та інклюзивної освіти

Бердянський державний педагогічний університет

м. Запоріжжя, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4857-0793>

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ В ДІЯЛЬНОСТІ КУРАТОРА-ТЮТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У низці нормативних документів, таких як-от: «Національна доктрина розвитку освіти», Закон України «Про вищу освіту», «Концепція виховання учнівської та студентської молоді в національній системі освіти» актуалізовано побудову гуманістичного характеру виховання на основі глибокого розуміння викладачем закладу вищої освіти природи здобувачів освіти, їхніх індивідуальних рис і можливостей, поваги до особистості, турботи про гармонійний розвиток, встановлення взаємин співробітництва у освітньому процесі [1]. Однак, незважаючи на це, вивчення питання організації освітнього процесу у сучасному закладі вищої освіти дає підстави стверджувати, що у змісті та формах виховної роботи спостерігається ряд недоліків. Вони, як правило, пов'язані з недостатнім використанням у виховній роботі інноваційних форм та методів.

Ефективне вирішення цих питань безпосередньо пов'язане з проблемою модернізації виховної системи закладу вищого освіти, оптимізації кураторської діяльності. Можна сказати, що процеси розвитку інституту кураторства в умовах сучасного вишу можуть розглядатися як інноваційні складові цілісного освітнього простору на базі кращих традицій. Саме тому одним із важливих шляхів оптимізації організаційно-виховної роботи є пошук альтернативних засобів співпраці з групою, пошуку нових форм та методів виховної роботи.

Питання діяльності куратора-тьютора академічної групи не є новим, яке особливо активно розроблялося протягом останніх десятиліть. Накопичено значний теоретичний і методичний матеріал, що забезпечує пошук нових підходів до освітнього процесу у вищій школі. Так, в дослідженнях у галузі теорії виховання та проблем виховання у вищій школі (І. Бех, Є. Бондаревська, Н. Гузій, А. Деркач, І. Ісаєв, В. Кан-Калик, М. Киященко, С. Кульневич, А. Мудрик, Г. Троцько та ін.) досліджено теоретико-методологічні засади навчально-виховної роботи зі студентською молоддю у ЗВО, розкрито органічний зв'язок професійного і особистісного розвитку майбутніх фахівців (А. Алексюк, О. Безпалько, О. Виговська, О. Гданська, В. Дзюба, Л. Лисенко, Г. Ржевська, С. Вітвицька, І. Зязюн, М. Нікандров та ін.), розглянуто теоретичні аспекти професійної культури викладача та основи його педагогічної майстерності і духовної культури.

У світовій практиці є досвід тьюторського супроводу здобувача вищої освіти, який з певними модифікаціями починає освоюватися на сучасному ґрунті

(О. Єлагіна, К. Кретов, О. Лисенко, М. Моїсєєва, Т. Шатохіна та ін.). З'явилися роботи, в яких досліджується психологічна підтримка процесу адаптації студентів у вузі (Е. Абаєва, І. Лілієнталь, Т. Солоділова), самоактуалізації (Е. Бакшеева), становлення і розвитку (Т. Мартинова).

Попри різноманіття досліджень, присвячених теорії та практиці виховання у закладі вищої освіти, залишаються й нез'ясовані питання. Так, не знайшла поки що належного висвітлення проблема використання Інтернет-ресурсів в організації виховної роботи куратора-тьютора студентської групи закладу вищої освіти.

В результаті аналізу наукової літератури нами було з'ясовано, що основними перспективами розвитку використання Інтернет-технологій у виховній роботі закладу вищої освіти є підвищення рівня медіаграмотності кураторів-тьюторів студентських груп ЗВО. Це, звичайно, вимагає вироблення специфічних особистісних якостей і навичок.

Виходячи з вищезазначеного, нами було поставлено за мету провести експериментальне дослідження щодо визначення рівня медіаграмотності куратора-тьютора академічної групи закладу вищої освіти та здійснити їх аналіз. Експеримент проводився впродовж 2022-2023 навчального року. Дослідженням було охоплено 50 кураторів-тьюторів академічних груп Бердянського державного педагогічного університету.

Для реалізації поставленої мети дослідження нами були визначені показники сформованості медіаграмотності куратора-тьютора: бажання вивчати та впроваджувати інтернет-технології в освітній процес; розуміння необхідності інформаційної культури; потреба в оволодінні навичками користування мережею Інтернет та їх накопиченні; загальна обізнаність про можливості Інтернет-мережі при організації виховної роботи зі здобувачами вищої освіти; поінформованість про можливість вибору форм і методів методичної роботи та дослідницької діяльності, які сприяють зростанню професійної компетентності; знання про можливість створення оптимальних умов взаємодії сім'ї та батьківської громадськості через єдиний інформаційний простір освітньої установи; активізація роботи з узагальнення передового досвіду в електронному вигляді; обмін досвідом кураторів-тьюторів через участь у науково-методичних і науково-практичних семінарах, конференціях, публікації, в тому числі на Інтернет-форумах.

Для виявлення ступеню сформованості кожного з визначених показників ми підібрали діагностичний матеріал (розсилка анкет по електронній пошті (e-mail розсилка) та розміщення текстових анкет в групах новин соціальних мереж (newsgroups); спостереження за спілкуванням на Інтернет-форумах, вебінарах, online-фокус-групах.

Метою анкетування було з'ясування власної оцінки кураторами-тьюторами свого рівня медіаграмотності. Для цього ми розробили авторську анкету, що складається з 16 запитань, які всебічно розкривають ступінь використання Інтернет-ресурсів кураторами-тьюторами в організації виховної роботи.

Результати обробки отриманих даних дають змогу побудувати наступну діаграму (див. рис. 1.).

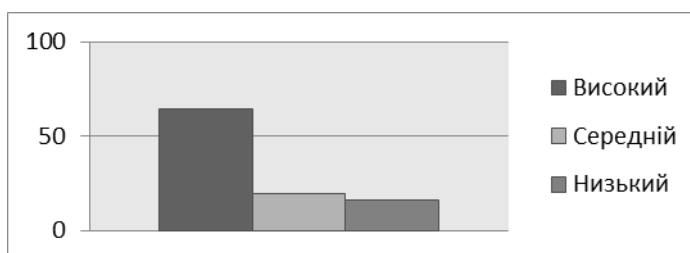

Рис. 1. Узагальнений розподіл респондентів за рівнями самооцінки медіаграмотності.

Високий рівень самооцінки медіаграмотності курортів-тьюторів становить 64,6%: більшість респондентів вважають, що володіють достатніми знаннями про Інтернет-мережу, здатні оцінювати отримувану інформацію (зокрема, намагаються трансформувати умови, що впливають на комунікативні зв'язки і створення повідомлення), входять за межі певного поля як користувачі.

Середній рівень виявився у 19,2% опитуваних, що володіють знаннями щодо оцінки інформації, яка надходить, використання й удосконалення стратегії інформаційного пошуку, визнання принципів, що передбачають відповідальне використання Інтернет-ресурсів.

Низький рівень самооцінки рівня медіаграмотності продемонстрували 16,2% респондентів, які набули вміння здобувати, узагальнювати (підсумовувати) і синтезувати інформацію, користувацька здатність яких на цьому рівні пов'язана із здатністю декодувати смисл отриманих даних.

На такий розподіл вплинуло декілька факторів: вік респондентів та педагогічний стаж (25-30р. – 43%, 30-35р. – 21%, 45-55р. – 36%). Так, наприклад, більш розвинуті вміння та навички використання Інтернет-мережею продемонстрували куратори-тьютори у віці 25-30 років, що обумовлено зворотною залежністю між віком і використанням Інтернету (чим молодший вік, тим вище проникнення Інтернет-ресурсів в життя).

Наступним, що нам необхідно було з'ясувати чи допомагають куратору соціальні мережі налагодити відносини зі здобувачами вищої освіти. Виходячи з отриманих даних під час анкетування, ми можемо зазначити, що Інтернет-технології все ж таки дозволяють успішно налагодити взаємовідносини куратора-тьютора зі студентською аудиторією. Результати представлені в рис. 2.

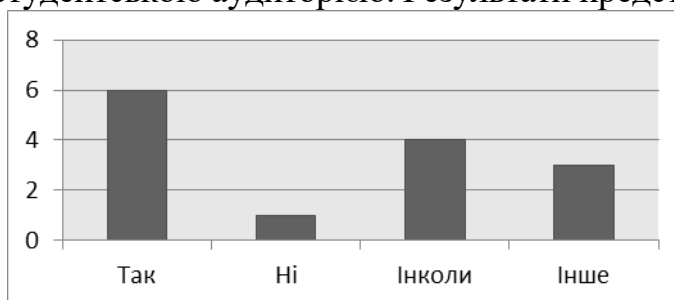

Рис. 2. Відповіді респондентів на питання анкети «Чи дозволяє Вам інтернет-ресурси налагодити взаємовідносини зі студентською аудиторією?»

Результати використання іншого діагностичного методу (спостереження за спілкуванням на Інтернет-форумах, вебінарах, online-фокус-групах), що було спрямовано на дослідження рівня медіаграмотності дають нам можливість виявити наявність чи відсутність досвіду участі кураторів-тьюторів в Інтернет-конференціях, вебінарах, сформованість навичок користування інформаційно-комунікаційними технологіями, знання тезауруса користувача.

Респонденти з високим рівнем медіаграмотності (30,1%) характеризуються активністю у використанні Інтернет-ресурсів, обізнаністю і зацікавленістю, глибокими технічними й лінгвістичними знаннями, можливістю аналізувати й трансформувати умови, які впливають комунікаційні зв'язки, вмінням створювати ефективні медіаповідомлення. У соціальній сфері такі користувачі здатні активізувати співпрацю з іншими людьми, які допомагають у розв'язанні поставленої проблеми.

50,6% опитаних виявили середній рівень медіаграмотності, що відзначалося у вільному володінні ресурсами Інтернет, знанням функцій і здатністю проводити більш складні операції. Користувачі знають, як отримати інформацію, якої вони потребують, можуть оцінювати і впроваджувати відповідні стратегії інформаційного пошуку, створюють у середовищі деякі стимули для розвитку медіаграмотності, але вони є нерегулярними і непостійними.

Низький рівень медіаграмотності, що було виявлено у 19,3% респондентів виявляється у знанні лише основних функцій, дешифруванні базових кодів і використанні Інтернету для отримання окремих результатів відомими способами. Здатність критично аналізувати отриману інформацію досить обмежена, як і комунікативні здібності, опосередковані через медіа. Для оцінки середовища на базовому рівні не забезпечено стимулів для розвитку медіаграмотності.

Таким чином, розподіл результатів дослідження за рівнями сформованості медіаграмотності серед усіх опитуваних дозволяє вибудувати наступні діаграми (див. рис. 3.).

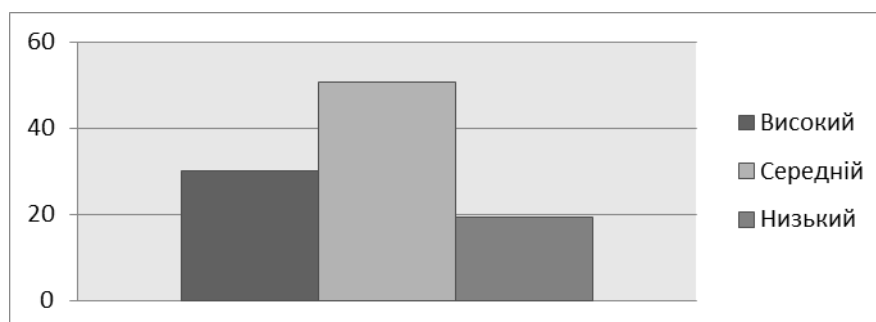

Рис. 3. Узагальнений розподіл кураторів-тьюторів за рівнями сформованості медіаграмотності

Отже, констатувальний зріз дозволяє нам розподілити отримані в процесі експерименту результати за рівнями сформованості медіаграмотності кураторів-тьюторів студентської групи закладу вищої освіти (табл. 1.).

**Рівні сформованості медіаграмотності кураторів-тьюторів
студентської групи закладу вищої освіти**

Рівень	Показники
<i>Високий</i>	активне використання Інтернет-ресурсів; розуміння потреби у впровадженні сучасних технологій в освітнє середовище; вміння застосовувати набуті знання в організаційно-виховній роботі.
<i>Середній</i>	знання деяких особливостей використання мережі Інтернет; розуміння важливості роботи з медіаресурсами.
<i>Низький</i>	незнання сучасних можливостей Всесвітньої павутини; байдужість використання ресурсів Інтернету.

Таким чином, отримані в процесі діагностичної роботи результати свідчать, що загалом куратори студентських груп виявили достатній рівень медіаграмотності, успішно застосовують набуті навички та невпинно їх вдосконалюють. Але незначна кількість викладачів не вважають за потрібне оволодівати навичками користування Інтернет-ресурсами та негативно ставляться до спроби активізувати свій потенціал користувача. Однак у педагогічній діяльності невід’ємним стає поєднання традиційного педагогічного досвіду з медіаосвітою, що відкриває нові можливості у діяльності педагога вищої школи. Саме тому застосування ресурсів Інтернету, соціальних мереж стає необхідним компонентом сучасної професійної діяльності педагогічних працівників.

Список використаних джерел:

1. Авдєєва І. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи : навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2007. 304 с.
2. Буяльська Т. Б. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі: метод. посіб.; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця: ВНТУ, 2010. 153 с.
3. Кравчина О. Є. Проектування інформаційного середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2009. №3. С. 11 – 24.